

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 27/2002 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av tullagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 20 september 2002 en proposition med förslag till lag om ändring av tullagen (RP 95/2002 rd) till förvaltningsutskottet för beredning.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har grundlagsutskottet lämnat utlåtande i ärendet. Utlåtandet (GrUU 37/2002 rd) ingår som bilaga i betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överinspektör Marja Kartila, finansministeriet
- regeringsråd Aulis Gerlander, inrikesministeriet

- avdelningschef Tomi Vuori, inrikesministeriet, staben för gränsbevakningsväsendet
- lagstiftningsråd Leena Vettenranta, justitieministeriet
- överinspektör Lauri Vuorivirta, dataombudsmannens byrå
- underrättelsechef Sami Rakshit, Tullstyrelsen
- kriminalinspektör Minna Ketola, Centralkriminalpolisen
- huvudförtroendeman, polischef, häradslänsmän Mario Casagrande, Poliisi-, ulosotto-, syyttäjä- ja maistraattilakimiesten edunvalvontajärjestö PUSH ry
- professor Ari-Matti Nuutila
- professor Kaarlo Tuori.

Dessutom har utskottet fått skriftligt utlåtande från

- kommunikationsministeriet
- FiCom ry.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att bestämmelserna om personregister i tullagen ändras. Bestämmelserna om tullverkets datasystem föreslås bli kompletterade. I lagen tas dessutom in bestämmelser om ett nytt system för identifiering av registrerings skyltar och containrar.

Vidare föreslår regeringen att tullagen får bestämmelser om teleövervakning och att förut-

sättningarna för teknisk observation preciseras. Samtidigt görs några enstaka ändringar som gäller utlämnande av uppgifter och erhållande av uppgifter ur vissa register.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt sedan den har antagits och blivit stadfäst.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

*Allmän motivering**Allmänt*

Av de orsaker som framgår av propositionens motivering och med stöd av erhållen utredning finner utskottet propositionen behövlig och ändamålsenlig. Utskottet tillstyrker lagförslaget men med anmärkningarna och ändringsförslagen nedan.

Teknisk observation och teleövervakning

I propositionen föreslås att i tullagen (1466/1994) tas in bestämmelser om teleövervakning och att förutsättningarna för teknisk observation ändras. Lagförslaget samordnar på denna punkt bestämmelserna med ändringarna (21/2001) i polislagen (493/1995).

Förvaltningsutskottet har tidigare, i samband med behandlingen av en proposition med förslag till lag om ändring av tullagen (RP 178/1995 rd) diskuterat om myndigheter med likartade uppgifter utanför den egentliga polisorganisationen kan ges befogenheter som hör till polisen (FvUB 2/1996 rd). Utskottet ansåg då som närmare framgår av betänkandet, att man inte automatiskt kan utgå från att någon annan myndighet skall få samma befogenheter som polisen.

Men med hänsyn till tullverkets uppgifter i bekämpningen och utredningen av brott, exempelvis i fråga om narkotikabrott, anser förvaltningsutskottet det helt på sin plats att tullverket får de i propositionen föreslagna nya befogenheterna.

För polisens vidkommande har förutsättningarna för att använda teknisk observation och teleövervakning för att förhindra eller avslöja brott reglerats, med invägande av olika aspekter, övervägt och med hänsyn till de situationer där befogenheterna används. Detta har skett i vetskapen om att formuleringen är en annan än i tvångsmedellagens (450/1987) bestämmelser om förutsättningarna för teknisk observation och teleövervakning (RP 34/1999 rd, FvUB 17/2000

rd). Bestämmelserna har tillkommit med grundlagsutskottets goda minne (GrUU 5/1999 rd). Förvaltningsutskottet anser det följaktligen motiverat att förutsättningarna för teleövervakning och teknisk observation i fråga om tullverket regleras på samma sätt som i polislagen när det gäller polisen.

Bestämmelserna om personuppgifter

Utskottet konstaterar att bestämmelserna om personregister bör bedömas utifrån det i 10 § 1 mom. i grundlagen föreskrivna skyddet för personuppgifter. Grundlagsutskottet har i sin praxis ansett att grundlagen överlåter åt lagstiftaren att avgöra detaljerna i lagstiftningen om skyddet för personuppgifter (t.ex. GrUU 14/2002 rd). Lagstiftaren bör dock trygga skyddet för personuppgifter på ett sätt som kan anses godtagbart med hänsyn till de grundläggande fri- och rättigheterna.

Förvaltningsutskottet vill i anknytning till bestämmelserna om personuppgifter understryka att det med hänsyn till skyddet av personuppgifter vid en registrering är viktigt att reglera åtminstone syftet, innehållet i de registrerade personuppgifterna, tillåtna användningsändamål, inbegripet uppgifternas tillförlitlighet och bevaringstiden för uppgifterna i personregistren samt den registrerades rättsskydd. Regleringen av dessa faktorer på lagnivå skall dessutom vara omfattande och detaljerad. Kravet på bestämmelse om saken i lag omspannar också möjligheten att överföra uppgifter via en teknisk anslutning.

Övriga överväganden

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt sedan den har antagits och blivit stadfäst. Eftersom det finns hänvisningar i lagen till den nya lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (RP 93/2002 rd; FvUB 26/2002 rd) kan ändringarna i tullagen inte träda i kraft förrän den nämnda lagen som gäller polisen trätt i kraft.

Detaljmotivering

3 §. I propositionen föreslås att definitionen på datasystemet för polisärenden i 1 mom. 9 punkten kompletteras med ett omnämnande om det arkivindex som även tullverket skall använda.

Utskottet har parallellt med det föreliggande lagförslaget behandlat förslaget till lag om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (RP 93/2002 rd). Den nya lagen (FvUB 26/2002 rd) skall ersätta lagen om polisens personregister (509/1995). Därför föreslår utskottet att det i 3 § 1 mom. 9 punkten i det nu aktuella lagförslaget hänvisas till 2 § 2 mom. i den nya lagen och att bestämmelsen samtidigt preciseras som följer: "9) undersöknings- och handräckningssystemet som utgör en teknisk del av datasystemet för polisärenden samt det förstnämnda systemets arkivindex det datasystem för polisärenden som avses i 2 kap. 2 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (/) i fråga om de uppgifter som tullverket registrerat bland uppgifterna om undersökning och handräckning samt i arkivuppgifterna om undersökning och handräckning."

20 d §. Förordnande för teknisk avlyssning i mer än tre dygn ges enligt 1 mom. av chefen för tullstyrelsens bevakningsenhet eller chefen för tullstyrelsens förundersökningsenhet eller av den tjänsteman som är chef för tulldistriktet. Utskottet föreslår att förteckningen kompletteras med chefen för tullstyrelsens utrednings- eller under rättelseenhet.

20 f §. Enligt 1 mom. fattas beslut om teknisk observation och teleövervakning av domstol, utom i brådskande fall. Av lagförslaget framgår att beslutet fattas av en i 1 kap. 9 § tvångsmedel-lagen avsedd domstol eller en annan domstol där behandlingen av ärendet lämpligen kan ske.

Grundlagsutskottet anser i sitt utlåtande att den sista biten av bestämmelsen lämnar rum för så mycket tolkning och är så pass vag att den är problematisk med hänsyn till de grundläggande fri- och rättigheterna. Därför föreslår förvaltningsutskottet i enlighet med principen i tvångsmedel-lagens 1 kap. 9 § att endast en tingsrätt

kan vara behörig i sådana ärenden. Utskottet föreslår att uttrycket "eller en annan domstol" i första meningen i 20 f § 1 mom. ändras till "eller tingsrätt". Den föreslagna formuleringen skiljer sig från formuleringen i 5 a kap. 5 § 1 mom. i tvångsmedel-lagen (se RP 52/2002 rd) och i 32 b § 1 mom. i polislagen.

20 g §. I 3 mom. finns bestämmelser om protokoll som skall upprättas över teknisk avlyssning och teleövervakning som utförts enligt 20 f § 1 och 2 mom. Enligt propositionen skall protokollet tillställas tullstyrelsen och inrikesministeriet. Utskottet föreslår att protokollet i framtiden endast skall tillställas tullstyrelsen med utelämnande av inrikesministeriet. Det betyder att tullstyrelsen för tullens del skall övervaka användningen av teknisk avlyssning och i 20 f § avsedd 1 och 2 mom. teleövervakning samt årligen tillställa inrikesministeriet en berättelse om denna användning. Detta förfarande tillämpas i fråga om teknisk avlyssning och teleövervakning enligt tvångsmedel-lagen. Inrikesministeriet skall för sin del årligen lämna riksdagens justitieombudsman en berättelse om hur bestämmelserna om inhämtande av information används också för tullstyrelsens del.

23 a §. Den gällande paragrafen innehåller en grundläggande beskrivning av datasystemet för polisärenden. Regeringen föreslår att paragrafen skall kompletteras med bestämmelser om undersöknings- och handräckningssystemets arkivindex.

Utskottet påpekar att det inte framgår av paragrafen hurdana uppgifter som får registreras i arkivindexet eller i det egentliga undersöknings- och handräckningssystemet. Enligt en hänvisning i paragrafen gäller för de uppgifter som registreras i systemen vad som bestäms om datasystemet för polisärenden i lagen om polisens personregister. I nämnda lag säger 1 a § 2 mom. att för databasen inom datasystemet för polisärenden får inhämtas och i den registreras personuppgifter som behövs för skötseln av de uppgifter som anges i 1 § 1 mom. polislagen. Eftersom närmare bestämmelser om dessa uppgif-

ter meddelas genom förordning individualiseras uppgifterna i själva verket först i förordning. Av grundlagsutskottets utlåtande framgår att saken måste preciseras för att lagförslaget skall kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Förvaltningsutskottet har vägt in grundlagsutskottets utlåtande och föreslår exakta bestämmelser för de uppgifter som får samlas in och registreras i undersöknings- och handräckningssystemet och dess arkivindex och om behandlingen av dem. I bestämmelserna, som över lag preciserats, hänvisas till respektive bestämmelser i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet.

I det av utskottet föreslagna 1 mom. beskrivs om undersöknings- och handräckningssystemet och dess ändamål. Det nya 2 mom. åter har bestämmelser om de uppgifter som registreras i undersöknings- och handräckningssystemet. Det nya 3 mom. handlar om arkivindexet, dess ändamål och de uppgifter som registreras i indexet. Utskottet föreslår ett nytt 4 mom. med en kompletterande hänvisning till 2 kap. 2 § 2 mom. och 3 kap. 10 § lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet.

I enlighet med det ovan sagda lyder 23 a § efter förvaltningsutskottets ändringar som följer: "Undersöknings- och handräckningssystemet som utgör en teknisk del av datasystemet för polisärenden är ett *permanent* datasystem som drivs med hjälp av automatisk databehandling och som är *avsett* för tullverkets riksomfattande bruk. För systemet får tullverket samla in och det registrera i 2 mom. *avsedda* uppgifter som är nödvändiga för förebyggande och utredning av brott som faller under tullverkets ansvar samt för åtalsprövning.

I det undersöknings- och handräckningssystem som utgör en teknisk del av datasystemet för polisärenden får för utförande och registrering av undersökningar och handräckningsuppdrag registreras uppgifter som erhållits vid förundersökning enligt förundersökningslagen, i samband med tullmyndigheternas åtgärder eller vid utförandet av ett handräckningsuppdrag eller i samband med tillämpning av tvångsmedelslagen enligt följande:

1) om personer som misstänks för brott samt personer som gjort anmälan, uppträder som vittnen eller målsägande eller som har något annat samband med anmälan,

2) om rubriceringar i brottsanmälningar och övriga anmälningar, tvångsmedel, tullmyndigheternas åtgärder samt olika skeden i förundersökning,

3) om andra nödvändiga beskrivningar, omständigheter och specificeringar som hänför sig till tullmyndighetens uppgifter eller åtgärder eller till en händelse. (Nytt 2 mom.)

Arkivindex som utgör en teknisk del av datasystemet för polisärenden är ett permanent datasystem som drivs med hjälp av automatisk databehandling och som är avsett för tullverkets riksomfattande bruk. För indexet får tullverket samla in och i det registrera för sökning i arkivet anmälan om uppgifter om undersökningen och handräckningen, identifikationsuppgifter i fallet samt sammandrag av redogörelsen. Uppgifterna får användas för förebyggande och utredning av brott som faller under tullverkets ansvar samt för åtalsprövning. (Nytt 3 mom.)

I fråga om uppgifter som registreras i de i 1 och 3 mom. nämnda datasystemen gäller dessutom 2 kap. 2 § 2 mom. och 3 kap. 10 § lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet. (Nytt 4 mom.)

23 c §. Paragrafen gäller ett nytt arkiv inom tullverkets övervaknings- och handräckningssystem, i arkivet skall ingå de uppgifter som tidigare funnits i tullstyrelsens övervaknings- och handräckningssystem. Även detta register skall användas för att förebygga och utreda brott och för åtalsprövning. I praktiken blir detta register med tiden överflödigt då uppgifterna om nya fall arkiveras i arkivindexet inom informationssystemet för polisärenden.

Utskottet föreslår att hela paragrafen godkänns med strykning av 2 mom. i propositionen som följer: "Arkivindexet inom tullverkets undersöknings- och handräckningssystem är ett permanent *datasystem* som drivs med hjälp av automatisk databehandling och som är avsett för tullverkets riksomfattande bruk. I indexet får

tullverket för sökning i arkivet registrera anmälan om uppgifter om tullbrott och andra brott, identifikationsuppgifter i fallet samt sammandrag av redogörelsen. Uppgifterna får användas för att förebygga och utreda brott som faller under tullverkets ansvar samt för åtalsprövning."

23 d §. I paragrafen ingår bestämmelser om ett system för identifiering av registreringsskyltar och containrar (Lipre), som är avsett att i realtid ge myndigheterna uppgifter från registrerande kameror om fordon och containrar. Uppgifterna används för att förebygga och utreda brott och för åtalsprövning.

Utskottet framhåller att Lipre är avsett att sambrukas av tre samverkande myndigheter, tullen, polisen och gränsbevakningsväsendet. Utskottet föreslår följaktligen en precisering av 1 mom. för att det av momentet skall framgå att systemet också är avsett för polisens och gränsbevakningsväsendets riksomfattande bruk.

Utskottet föreslår också en annan precisering i 1 mom., nämligen att det nya registrets ändamål skall framgå direkt av lagen. Systemet är avsett för förebyggande och utredning av brott och för åtalsprövning.

Utskottet föreslår att till 1 mom. läggs en ytterligare precisering om att de uppgifter som registreras i systemet gäller fordon och containrar.

I 2 mom. föreslår utskottet tillägget att också polisen och gränsbevakningsväsendet får registrera uppgifter i systemet.

I 3 mom. regleras vilka uppgifter som får registreras i systemet för identifiering av registreringsskyltar och containrar. Enligt propositionen får i systemet registreras bl.a. uppgifter om en person som påverkar hans eller hennes egen säkerhet eller en tulltjänstemans säkerhet i arbetet. Grundlagsutskottet konstaterar i sitt utlåtande att saken utan någon som helst motivering i propositionen är alltför diffust uttryckt. Förslaget måste absolut preciseras, eftersom det förefaller tillåta registrering av hälsouppgifter över en bred skala.

Utskottet framhåller att den personliga säkerheten för personer som är föremål för åtgärder

från myndighetshåll och tulltjänstemäns, polisens och gränsbevakningsmäns säkerhet i arbetet är sådana viktiga intressen som också i ett samhällsperspektiv bör värnas. På denna punkt vill utskottet hänvisa till sitt betänkande FvUB 26/2002 rd. Samtidigt föreslår utskottet i 3 mom. att ett villkor för att säkerhetsuppgifterna i fråga skall få registreras är att de är nödvändiga med hänsyn till personens egen säkerhet eller en tulltjänstemans, gränsbevakningsmans eller polisens säkerhet.

Utskottet föreslår dessutom ett nytt 4 mom. med bestämmelser om att tullverket är registeransvarig för systemet för identifiering av registreringsskyltar och containrar. Polisen och gränsbevakningsväsendet svarar vid skötseln av sina egna åligganden för att de uppgifter de registrerar i registret är korrekta samt för att registreringen och användningen har laga grund.

24 §. I propositionen föreslås att 1 mom. i den gällande paragrafen kompletteras med bestämmelser om utplåning av uppgifter som registrerats i det arkivindex som utgör en teknisk del av datasystemet för polisärenden, i arkivet inom tullverkets övervaknings- och handräckningssystem samt i systemet för identifiering av registreringsskyltar och containrar.

Enligt paragrafen skall ur undersöknings- och handräckningssystemet som utgör en teknisk del av datasystemet för polisärenden samt ur det förstnämnda systemets arkivindex uppgifterna utplånas på det sätt som bestäms i 24 c § lagen om polisens personregister.

Med hänvisning till kommentarerna under 23 a § föreslår utskottet att det i tredje menigen i 24 § 1 mom. exakt hänvisas till 5 kap. 22 § i den nya lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet.

Desutom är det skäl att i gällande 24 § 2 mom., som inte ingår i propositionen, införa en likartad bestämmelse om anteckning av uppgifter som konstaterats vara felaktiga och utplåning av dem som den bestämmelse som ingår i 5 kap. 27 § i den ovannämnda nya lagen gällande polisens verksamhet.

Efter utskottets ändringsförslag låter 24 § 2 mom. som följer: "Uppgifter som konstaterats vara felaktiga skall antecknas som felaktiga och de får förvaras, om det är nödvändigt för att skydda rättigheterna för den registrerade, annan sakägare eller den som är anställd vid tullverket. Sådana uppgifter får användas endast för nämnda ändamål. En uppgift som konstaterats vara felaktig skall utplånas genast när den med tanke på tryggheten av rättigheter inte längre är behövlig, dock senast då fem år har förflutit sedan tiden för utplåning av uppgiften gått ut."

26 §. Utskottet föreslår att 26 § för tydlighetens skull får ett nytt 5 mom., där det föreskrivs att den som begärt uppgifter måste lägga fram en utredning om att uppgifterna skyddas på lämpligt sätt innan dessa lämnas ut med hjälp av en teknisk anslutning.

Utskottets förslag till 26 § 5 mom. lyder som följer: "Innan uppgifter lämnas ut med hjälp av en teknisk anslutning skall den som begär uppgifterna lägga fram en utredning om att uppgifterna skyddas på det sätt 32 § 1 mom. lagen om personuppgifter anger."

26 a § (Ny). I den gällande lagen handlar 26 a § om användning och utlämnande av uppgifter i det undersöknings- och handräckningssystem som utgör en teknisk del av datasystemet för polisärenden. Paragrafen ingår inte i propositionen men måste ändras på grund av den anmärkning grundlagsutskottet riktat mot 23 a §. Förvaltningsutskottet föreslår därför att 26 a § kompletteras med en hänvisning till 4 kap. 16, 19 och 20 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet och att bestämmelsen dessutom tydliggörs i fråga om skyddet för uppgifterna som följer: "Angående användningen av uppgifter i undersöknings- och handräckningssystemet som utgör en teknisk del av datasystemet för polisärenden samt det förstnämnda systemets arkivindex och om utlämnandet av uppgifter ur dem gäller vad som bestäms i 4 kap. 16,

19 och 20 § lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (/). Innan uppgifter lämnas ut med hjälp av en teknisk anslutning skall denne som begär uppgifterna lägga fram en utredning om att uppgifterna skyddas på det sätt som 32 § 1 mom. lagen om personuppgifter anger. Om utlämnande av tullverkets uppgifter till utlandet beslutar dock tullmyndigheten."

Här bör för tydlighetens skull påpekas att tullmyndigheten beslutar om utlämnande av uppgifter utomlands och att någon teknisk anslutning inte kommer i fråga på denna punkt.

28 §. Utskottet föreslår med hänvisning till kommentarerna under 26 § att 28 § för tydlighetens skull kompletteras med ett nytt 2 mom., varvid 2 och 3 mom. i propositionen blir 3 och 4 mom., som följer: "Innan uppgifter lämnas ut till tullmyndigheten med hjälp av en teknisk anslutning skall den lägga fram en utredning om att uppgifterna skyddas på det sätt 32 § 1 mom. lagen om personuppgifter anger. (Nytt 2 mom.)"

Ikraftträdelsebestämmelsen. Eftersom det aktuella lagförslaget inte kan träda i kraft innan den nya lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet har trätt i kraft, föreslår utskottet att ikraftträdelsebestämmelsen lämnas öppen.

Lagstiftningsordning

Eftersom förvaltningsutskottet på behörigt sätt beaktat grundlagsutskottets konstitutionella anmärkning om den föreslagna 23 a §, kan lagförslaget behandlas i vanlig lagstiftningsordning (GrUU 37/2002 rd).

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan sagda föreslår förvaltningsutskottet

att lagförslaget godkänns med följande ändringar (Utskottets ändringsförslag):

*Utskottets ändringsförslag***Lag****om ändring av tullagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i tullagen av den 29 december 1994 (1466/1994) 3 § 1 mom. 9 punkten, 20 d—20 f, 21, 23 a och 24 § (*utesl.*), 26 § 1 mom., 26 a § och det inledande stycket i 28 § 1 mom. samt 28 § 2 mom.,

av dessa lagrum 3 § 1 mom. 9 punkten, 21, 23 a § (*utesl.*) och 26 a § sådana de lyder i lag 241/2001, 20 d—20 f § sådana de lyder i lag 331/1996, 24 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 241/2001, 26 § 1 mom. sådant det lyder delvis ändrat i lag 1104/1998 och det inledande stycket i 28 § 1 mom. sådant det lyder i sist nämnda lag, samt

fogas till 3 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i nämnda lagar 331/1996 och 241/2001, en ny 10 punkt, till lagen nya 20 g—20 i §, 23 c och 23 d § (*utesl.*), till 26 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lagar 1104/1998 och 241/2001, ett nytt 5 mom. samt till 28 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i nämnda lag 1104/1998, en ny 4 punkt i stället för den 4 punkt som upphävts genom sistnämnda lag, och till paragrafen nya 2 och 3 mom., varvid det ändrade 2 och det nuvarande 3 mom. blir 4 och 5 mom., som följer:

3 §

I denna lag avses med

9) undersöknings- och handräckningssystemet som utgör en teknisk del av datasystemet för polisärenden samt det förstnämnda systemets arkivindex det datasystem för polisärenden som avses i 2 kap. 2 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (/) i fråga om de uppgifter som tullverket registrerat bland uppgifterna om undersökning och handräckning samt i arkivuppgifterna om undersökning och handräckning,

(10 punkten som i RP)

teknisk avlyssning i mer än tre dygn av chefen för tullstyrelsens *bevakningsavdelning eller utrednings-, bevaknings- eller underrättelseenhet* eller av den tjänsteman som är chef för tulldistriktet.

(2 och 3 mom. som i RP)

20 e §

(Som i RP)

20 f §

Beslut om teleövervakning samt om teknisk observation i sådana i 20 d § 2 mom. avsedda fall där den optiska övervakningen eller tekniska avlyssningen förutsätter att en anordning som används för observationen placeras i ett fordon som den som skall observeras eller övervakas använder eller i ett rum eller utrymme i vilket den som skall observeras eller övervakas vistas, fattas av en i 1 kap. 9 § tvångsmedelslagen avsedd domstol eller *tingsrätt* där behandlingen av ärendet lämpligen kan ske. Ärendet avgörs utan hörande av innehavaren till det utrymme som skall avlyssnas eller observeras. Angående behandlingen av ärendet gäller dessutom i tillämp-

20 d §

En tullman får utföra teknisk observation av en person som inte befinner sig i ett rum eller utrymme som används för stadigvarande boende eller av ett fordon eller en vara, om det finns grundad anledning att anta att observationen kan ge uppgifter som behövs för avvärijande eller avslöjande av ett tullbrott. Förordnande för en åtgärd skall ges av en tullman som innehar minst tulluppsyningsmans tjänsteställning samt för

liga delar vad som bestäms i 5 a kap. 5—9 §, 11 § 1 mom. samt 12 och 14 § tvångsmedelslagen.

(2 och 3 mom. som i RP)

20 g §

(1 och 2 mom. som i RP)

Den tullman som utfört teknisk avlyssning enligt 20 d § eller utfört teleövervakning enligt 20 f § 1 och 2 mom. skall utan dröjsmål upprätta protokoll över åtgärden och tillställa Tullstyrelsen det. Tullstyrelsen skall årligen tillställa inrikesministeriet en berättelse om användningen av teknisk avlyssning och teleövervakning enligt detta moment. Inrikesministeriet skall årligen lämna till riksdagens justitieombudsman (utesl.) en berättelse om hur bestämmelserna om inhämtande av information använts.

20 h, 20 i och 21 § (Som i RP)

23 a §

Undersöknings- och handräckningssystemet som utgör en teknisk del av datasystemet för polisärenden är ett permanent datasystem som drivs med hjälp av automatisk databehandling och som är avsett för tullverkets riksomfattande bruk. För systemet får tullverket samla in och i det registrera i 2 mom. avsedda uppgifter som är nödvändiga för förebyggande och utredning av brott som faller under tullverkets ansvar samt för åtalsprövning.

I det undersöknings- och handräckningssystem som utgör en teknisk del av datasystemet för polisärenden får för utförande och registrering av undersökningar och handräckningsuppdrag registreras uppgifter som erhållits vid förundersökning enligt förundersökningslagen, i samband med tullmyndigheternas åtgärder eller vid utförandet av ett handräckningsuppdrag eller i samband med tillämpning av tvångsmedelslagen enligt följande:

1) om personer som misstänks för brott samt personer som gjort anmälan, uppträder som vittnen eller målsägande eller som har något annat samband med anmälan,

2) om rubriceringar i brottsanmälningar och övriga anmälningar, tvångsmedel, tullmyndigheternas åtgärder samt olika skeden i förundersökning,

3) om andra nödvändiga beskrivningar, omständigheter och specificeringar som hänför sig till tullmyndighetens uppgifter eller åtgärder eller till en händelse. (Nytt 2 mom.)

Arkivindexet som utgör en teknisk del av datasystemet för polisärenden är ett permanent datasystem som drivs med hjälp av automatisk databehandling och som är avsett för tullverkets riksomfattande bruk. För indexet får tullverket samla in och i det registrera för sökning i arkivet anmälan om uppgifter om undersökningen och handräckningen, identifikationsuppgifter i fallet samt sammandrag av redogörelsen. Uppgifterna får användas för förebyggande och utredning av brott som faller under tullverkets ansvar samt för åtalsprövning. (Nytt 3 mom.)

I fråga om uppgifter som registreras i de i 1 och 3 mom. nämnda datasystemen gäller dessutom 2 kap. 2 § 2 mom. och 3 kap. 10 § lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (/). (Nytt 4 mom.)

23 c §

Arkivindexet inom tullverkets undersöknings- och handräckningssystem är ett permanent datasystem som drivs med hjälp av automatisk databehandling och som är avsett för tullverkets riksomfattande bruk. I indexet får tullverket för sökning i arkivet registrera anmälan om uppgifter om tullbrott och andra brott, identifikationsuppgifter i fallet samt sammandrag av redogörelsen. Uppgifterna får användas för att förebygga och utreda brott som faller under tullverkets ansvar samt för åtalsprövning.

(2 mom. utesl.)

23 d §

Systemet för identifiering av registrerings-skyltar och containrar är ett permanent datasystem för förebyggande och utredning av brott samt för åtalsprövning som drivs med hjälp av automatisk databehandling och som är avsett för tullverkets, polisens och gränsbevakningsväsen-

dets riksomfattande bruk. I systemet registreras de uppgifter om fordon och containrar som erhålls genom teknisk övervakning vid gränsövergångsställen. (Utesl.)

För systemet för identifiering av registreringsskyltar och containrar får tullverket, polisen och gränsbevakningsväsendet förutom de uppgifter som registreras i systemet enligt 1 mom. även samla in och i det registrera uppgifter som behövs för förebyggande och utredning av brott samt för åtalsprövning och som gäller fordon och registeruppgifter och containrars identifieringsmärken samt personer som skäliggen kan misstänkas

(1 och 2 punkten som i RP)

I systemet för identifiering av registreringskyltar och containrar får samlas in och i det registreras som en persons identifierings- och kontaktuppgifter personens namn, tilltalsnamn, personbeteckning, kön, signalement, fotografi, modersmål, medborgarskap, hemort och adress, uppgifterna i en utlännings resedokument samt sådana nödvändiga uppgifter om personen som påverkar hans eller hennes egen säkerhet eller en tulltjänstemans, gränsbevakningsmans eller polisens säkerhet i arbetet. I systemet får också registreras uppgifter om ett misstänkt brott, ett fordon som använts i samband med ett brott och om ett företag som har anknytning till ett misstänkt brott.

Tullverket är registeransvarig för systemet för identifiering av registreringskyltar och containrar. Polisen och gränsbevakningsväsendet svarar vid skötseln av sina egna åligganden för att de uppgifter de registrerat i registret är korrekta samt för att registreringen och användningen har laga grund. (Nytt 4 mom.)

24 §

Nödvändigheten av att de personuppgifter som registrerats i tullverkets personregister bevaras skall granskas minst en gång om året. Ur bevakningsdataregistret skall uppgifterna utplånas inom tio år efter att den sista uppgiften har införts. Ur undersöknings- och handräckningssystemet som utgör en teknisk del av datasystemet för polisärenden samt ur det förstnämnda

systemets arkivindex skall uppgifterna utplånas på det sätt som bestäms i 5 kap. 22 § lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (/). Ur arkivet inom tullverkets övervaknings- och handräckningssystem skall uppgifterna utplånas senast 50 år efter att den anmälan som gäller registrering av en uppgift har diarieförts. Ur systemet för identifiering av registreringsskyltar och containrar skall uppgifterna utplånas senast då 10 år har förflutit sedan uppgiften registrerades. De uppgifter som registrerats genom den övervakning som avses i 23 d § 1 mom. skall dock utplånas senast ett år efter att uppgiften registrerades.

Uppgifter som konstaterats vara felaktiga skall antecknas som felaktiga och de får förvaras, om det är nödvändigt för att skydda rättigheterna för den registrerade, annan sakägare eller den som är anställd vid tullverket. Sådana uppgifter får användas endast för nämnda ändamål. En uppgift som konstaterats vara felaktig skall utplånas genast när den med tanke på tryggheten av rättigheter inte längre är behövlig, dock senast då fem år har förflutit sedan tiden för utplåning av uppgiften gått ut.

26 §

(1 mom. som i RP)

Innan uppgifter lämnas ut med hjälp av en teknisk anslutning skall den som begär uppgifterna lägga fram en utredning om att uppgifterna skyddas på det sätt 32 § 1 mom. lagen om personuppgifter anger. (Nytt 5 mom.)

26 a § (Ny)

Angående användningen av uppgifter i undersöknings- och handräckningssystemet som utgör en teknisk del av datasystemet för polisärenden samt det förstnämnda systemets arkivindex och om utlämnandet av uppgifter ur dem gäller vad som bestäms i 4 kap. 16, 19 och 20 § lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (/). Innan uppgifter lämnas ut med hjälp av en teknisk anslutning skall den som begär uppgifterna lägga fram en utredning om att uppgifterna skyddas på det sätt som 32 § 1 mom.

FvUB 27/2002 rd — RP 95/2002 rd

lagen om personuppgifter anger. Om utlämnande av tullverkets uppgifter till utlandet beslutar dock tullmyndigheten.

28 §
(1 mom. som i RP)

Innan uppgifter lämnas ut till tullmyndigheten med hjälp av en teknisk anslutning skall denne lägga fram en utredning om att uppgifterna skyddas på det sätt 32 § 1 mom. lagen om personuppgifter anger. (Nytt 2 mom.)

(3 och 4 mom. som 2 och 3 mom. i RP)

Denna lag träder i kraft den 200 .

Helsingfors den 11 februari 2003

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Matti Väistö /cent
vordf. Pertti Turtiainen /vänst
medl. Janina Andersson /gröna
Nils-Anders Granvik /sv
Rakel Hiltunen /sd
Lauri Kähkönen /sd
Kari Kärkkäinen /kd
Paula Lehtomäki /cent
Pekka Nousiainen /cent

Heli Paasio /sd
Aulis Ranta-Muotio /cent
Pekka Ravi /saml
Petri Salo /saml
Arto Seppälä /sd
Marja Tiura /saml
ers. Pertti Hemmilä /saml
Toimi Kankaanniemi /kd (delvis).

Sekreterare var

utskottsråd Ossi Lantto.